

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf: P-06-1306
Ein cyf: JJ/02435/22

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

09 Rhagfyr 2022

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 12 Hydref yn fy ngwahodd i fynegi barn mewn ymateb i ddeiseb P-06-1306 *'Mwy o ddiogelwch i goed hynafol a hynod yng Nghymru. Gall hen goed gael eu symud. Rhaid rhoi'r gorau i dorri coed'*.

Mae Llywodraeth Cymru am weld tirweddau coediog cyfredol a hanesyddol yn cael eu gwarchod a choed unigol, coed hynafol a hynod yn ein hardaloedd trefol a chefn gwlad yn cael eu deall yn well, eu diogelu, a'u rheoli am eu harwyddocâd diwylliannol, eu hansawdd esthetig a'u treftadaeth. Mae coed hynafol a hynod yn adnodd diwylliannol sy'n cysylltu pobl â lle, amgylchedd, a diwylliant, maent hefyd yn sicrhau parhad cynefinoedd yn y dirwedd wledig a threfol.

O ran diogelu coed hynafol a hynod, mae polisi Llywodraeth Cymru wedi'i nodi ym Mholisi Cynllunio Cymru 11 (PPW): [Polisi cynllunio Cymru | LLYW.CYMRU](#) a Cymru'r Dyfodol - Cynllun Cenedlaethol 2040 (<https://gov.wales/sites/default/files/publications/2021-02/future-wales-the-national-plan-2040.pdf>). Yn y dogfennau hyn rydym yn datgan yn glir y dylai awdurdodau cynllunio ddiogelu coetiroedd hynafol, coetiroedd lled-naturiol a choed hynafol, hynod a choed treftadaeth.

Mae Polisi Cynllunio Cymru yn nodi polisiâu cynllunio defnydd tir Llywodraeth Cymru. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn ystyriaeth berthnasol wrth benderfynu cais cynllunio. Mae Polisi Cynllunio Cymru yn gosod fframwaith cryf ar gyfer diogelu coed, coetiroedd a gwrychoedd.

Mae paragraff 6.4.26 o Bolisi Cynllunio Cymru yn dweud, *"Mae coetir hynafol a choetiroedd lled-naturiol a choed hynafol, hynod a threftadaeth unigol yn adnoddau naturiol anadferadwy, ac mae ganddynt dirwedd, bioamrywiaeth a gwerth diwylliannol pwysig. Dylid gwarchod coed a choetiroedd o'r fath rhag datblygiad a fyddai'n arwain at eu colli neu eu dirywiad oni bai bod manteision sylweddol a diffiniedig clir i'r cyhoedd; dylai'r gwarchod hwn atal gweithgareddau allai eu niweidio ac arwain at eu colli yn ddiangen."*

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae paragraff 6.4.25 yn nodi, *"dylid caniatáu dileu coetir yn barhaol ond lle y byddai'n sicrhau buddion sylweddol diffiniedig clir i'r cyhoedd. Pan fydd coetir neu goed yn cael eu symud fel rhan o gynllun arfaethedig, bydd disgwyl i ddatblygwyr ddarparu gwaith plannu digolledu."*

Mae Dyfodol Cymru - Cynllun Cenedlaethol 2040, yn cyflwyno ar Bolisi 9 ddull diogelu cynefinoedd (ymysg amcanion eraill) er mwyn sicrhau nad ydynt yn cael eu peryglu'n ormodol gan ddatblygiad. Gall dull diogelu'r polisi fel y nodir yn Dyfodol Cymru helpu i ddiogelu ac adfer coetiroedd hynafol, a gall alluogi'r system gynllunio i weithredu sy'n gallu ategu dulliau ehangach o reoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy.

Mae polisi'r cynllun datblygu haen uchaf hwn yn nodi llywio polisi cadarn i helpu i sicrhau nad yw rhannau o dir a allai fod yn bwysig ar gyfer ehangu neu gysylltu rhwydweithiau ecolegol, addasu i newid yn yr hinsawdd neu bwysau eraill, neu sy'n darparu gwasanaethau ecolegol allweddol yn cael eu peryglu gan ddatblygiad. Mae dyheadau polisi Llywodraeth Cymru yn uchel ac yn uchelgeisiol; mae statws cyfreithiol Cymru yn y Dyfodol yn golygu bod yn rhaid i bolisiau lleol a gwneud penderfyniadau gydymffurfio â Chymru'r Dyfodol.

Caiff rheoli torri coed yng Nghymru ei reoleiddio drwy Ddeddf Coedwigaeth 1967, fel y'i diwygiwyd. Mae angen trwydded torri coed lle mae perchennog yn dymuno cwmpo coed sy'n tyfu, ond mae rhai eithriadau i'r angen am drwydded gwmpo. Er enghraifft, nid oes angen trwydded cwmpo coed yn syth er mwyn gwneud datblygiad sydd wedi'i awdurdodi gan ganiatâd cynllunio. Mae angen trwydded cwmpo coed hefyd os yw rhywun yn dymuno cwmpo coed sy'n cael ei gynnwys mewn Gorchymyn Diogelu Coed (TPO), oni bai bod eithriad yn berthnasol, fel bod caniatâd cynllunio wedi ei roi.

Cyfoeth Naturiol Cymru yw'r corff sy'n gyfrifol am brosesu a rheoleiddio pob trwydded torri coed yng Nghymru, boed hynny am weithrediadau teneuo neu gwmpo. Mae CNC yn asesu pob cais yn erbyn y canllawiau a amlinellir yn Safon Coedwigaeth y DU (UKFS) sef safon cyfeirio'r Llywodraeth ar gyfer rheoli coedwigoedd cynaliadwy yn y DU; rhaid i bob cais am drwydded cwmpo coed fodloni'r canllawiau hyn.

Gan droi at gais y Deisebydd i ddiwygio a chryfhau deddfwriaeth y TPO, gall Awdurdodau Cynllunio Lleol (ACLlau) ddefnyddio Gorchymynion Diogelu Coed i wahardd cwmpo coed. Prif effaith TPO yw gwahardd cwmpo, diwreiddio, tocio, lopia, difrod bwriadol neu ddinistrio coeden neu goed yn fwriadol heb ganiatâd yr Awdurdod Cynllunio Lleol.

Dyletswydd y datblygwr yw sicrhau eu bod yn trefnu unrhyw gydsyniadau sy'n angenrheidiol i alluogi datblygu. Mewn achos o waith ar goeden sy'n destun TPO, mae methu sicrhau caniatâd yn drosedd. Gall hyn arwain at roi dirwy ddiderfyn i'r datblygwr.

Ond mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod bod angen dipyn o sylw ar y deddfwriaeth TPO er ei fod yn effeithiol. Gofynnodd Llywodraeth Cymru i Gomisiwn Cyfraith Cymru a Lloegr gynnal adolygiad manwl o'r gyfraith gynllunio yng Nghymru, gyda'r nod o argymhell ffyrdd y gallai'r deddfwriaeth gael ei symleiddio a'i chyfuno, deddfwriaeth TPO sy'n cael ei chynnwys yn yr adolygiad hwn. Fe wnaeth Comisiwn y Gyfraith adrodd i Lywodraeth Cymru yn 2018 ac fe wnaethom gyhoeddi ymateb llawn ym mis Tachwedd 2020. O ran TPOs rydym wedi derbyn y mwyafrif llethol o argymhellion Comisiwn y Gyfraith i ddiwygio ac egluro'r drefn TPO. Mae nifer fach o'r argymhellion hynny sy'n cael eu derbyn yn ymwneud â deddfwriaeth sylfaenol, a ddaw i rym drwy'r Bil Cydgrynhoi Cynllunio, sydd i gael ei gyflwyno yn ystod tymor y Senedd hwn, tra bydd mwyafrif yr argymhellion yn cael sylw drwy'r rheoliadau cysylltiedig.

Felly, mae'r polisi strategol a'r fframwaith deddfwriaethol gyda'i gilydd yn cynnig system gadarn o ddiogelwch sy'n cydnabod rhinweddau arbennig ac unigryw ein coetir hynafol. Nid yw diwygio'r fframwaith fel y nodir yn y Ddeiseb o reidrwydd yn mynd i gyflawni'r gwelliannau a geisir, bydd ein rhaglen o barhau i adolygu Polisi Cynllunio Cymru a diwygiadau i'r TPO yn y dyfodol sy'n dod trwy'r Bil Cydgrynhoi Cynllunio a rheoliadau cysylltiedig yn cryfhau'r system ac yn rhoi'r amddiffyniad i goed a geisir gan y Deisebydd.

Yn gywir,

Julie James AS

Y Gweinidog Newid Hinsawdd